

Baerne

Baarn.

Ferdinand Huycklaan.

dit nummer o.a.:

In memoriam: Flip Schouten; Paul Kuizinga

RIMAC: Aardewerk is paardenwerk... en geen massawerk

Ferdinand Huycklaan: ontstaan en bewoners

Te koop in de Oudheidkamer

uitgaat boven basale zorg: kleine wandelingen, uitstapjes, attenties, en vooral veel aandacht.

Het bestuur en de vrijwilligers van de Historische Kring Baerne wensen de familie

veel sterkte bij het verwerken van het verlies. Moge Paul de rust vinden die hij heeft verdiend.

Paul van Hutten

'AARDEWERK IS PAARDENWERK... EN GEEN MASSAWERK!'

GESCHIEDENIS VAN BAARNS AARDEWERKBEDRIJF RIMAC

Mathijs Witte

Een tijd lang verzamelde ik aardewerk. Ik speurde veel kringloopwinkels af naar potjes, vazen, schalen, bakken en ander serviesgoed. In mijn verzameling zat een wat merkwaardig groen potje met de naam 'RIMAC' erop. Ik keek er wel eens naar en zag dan een wat verfrommeld geel stickertje met de naam 'RIMAC' en daaronder een steigerend paard in toom gehouden door een jonge man. Wat daar onder stond kon ik niet lezen. Later heb ik uit nieuwsgierigheid in Google 'RIMAC' ingetikt en kwam ik naast een luxe Kroatisch automeerk al snel in Baarn uit. Een bepaalde sensatie maakte zich van mij meester als Barinees: Baarns aardewerk met als logo het oude Baarnse gemeentewapen! Ik had er nog nooit van gehoord. Ik ben gaan zoeken naar meer informatie. Helaas vond ik maar weinig op internet totdat ik op de website van Wilco Machielse stuitte. Hij blijkt de zoon te zijn van het oprichtersechtpaar en heeft zelf ook lang

in het bedrijf gewerkt. Mede dankzij hem is het gelukt om deze bijzondere geschiedenis voor iedereen te ontsluiten.

Oprichters RIMAC

RIMAC Baarn werd op 1 juni 1945 opgericht door Marinus Machielse en Corrie Machielse-Kotten. Zij begonnen samen een groothandel in huishoudelijke artikelen aan de Bremstraat in Baarn. RIMAC is dus de afkorting voor Marinus MACHielse. Marinus Johannes (Rinus of Rien) Machielse werd op 30 november 1913 in Amsterdam geboren. Hij werkte al jong als kantoorbediende bij een handelskantoor in Amsterdam en volgde gedurende zeven jaar de kantoor- en handelopleiding aan de handelsavondschool aldaar. Hij leidde in de oorlogsjaren het Joodse kantoor en dacht het over te nemen, totdat hij via een NIVON-reis zijn toekomstige vrouw Corrie leerde kennen. Beiden waren lid van de stichting Natuurvrienden-

NIVON en wandelden en kampeerden graag. Cornelia (Corrie) Kotten werd op 31 augustus 1914 in Baarn geboren als dochter van Willem Kotten en Jacoba de Rooter. Zij haalde een staatspraktijkdiploma boekhouden en werkte als hoofd boekhouding voor Hoyng, een gerenommeerde speciaalzaak in huishoudelijke artikelen, zoals serviezen.

Rien en Corrie trouwden op 28 juni 1944 in Baarn en vestigden zich ook alhier.

Opkomst en ontwikkeling handelsonderneming

Het echtpaar Machielse ging zich al snel richten op de groothandel in aardewerk voor bloemisten, dierenspecialzaken, bloembollenkwekers, zaadhandel, tuincentra en cadeauspecialzaken. Zij verkochten niet aan grootwinkelbedrijven en niet direct aan de consument. Onduidelijk is hoe ze hiertoe gekomen zijn. Wel is bekend dat Rien een goede verkoper was en Corrie al ervaring had opgedaan met de verkoop van aardewerk toen ze voor Hoyng werkte. Ze kende de prijzen en de belangrijkste spelers op deze markt. Ze hadden ook allebei liefde voor aardewerk als ambachtelijk product. Mogelijk hebben ze gedacht dat hierin een goede toekomst zou zitten. Deze keuze heeft ze geen windeieren gelegd, want geholpen door de economische groei in de wederopbouwperiode en tegelijk met de bloeitijd van productie en verkoop van aardewerk, bouwden ze aan een goedlopend bedrijf, bekend in heel Nederland. Ze lieten bloempotten, sierpotten, hangpotten, tulpen-schalen, plantenbakken, kruiken, vazen, onderschotels en voederbakken van aardewerk en glas vervaardigen en verkochten deze door. Iedereen had wel een product van RIMAC in

huis. Ze waren gespecialiseerd in handgedraaid donkerbruin (of bruin grès) zoutgeglazuurd, roodbruin emaille, oud-Hollands groen en handgedecoreerd Duits blauw-keuls aardewerk. Het kwam van verschillende fabrikanten in binnen- en buitenland.

Op het hoogtepunt werkten in Baarn 17 mensen voor het bedrijf en werkten 20 man in de productie bij het dochterbedrijf in Swalmen. 60 - 65% van de omzet kwam uit de verkoop van bruin-grès aardewerk. Verder had RIMAC vertegenwoordigers in het buitenland: 25% van de omzet werd uit de export gehaald.

Rien reisde in het begin rond per fiets of per trein met tassen vol monsters. Hij ging langs bij bloemisten en dierenspecialzaken in de wijde omgeving en vroeg dan wat ze nodig hadden. De bestelde goederen werden in het prille begin per paard en wagen en later per vrachtauto bij de klant afgeleverd. Tot 1981 vervoerde het bedrijf van de gebroeders Cees en Geert Becker aan de Zandvoortweg het aardewerk van de fabriek naar het magazijn en van het magazijn naar de klanten. Later reed Rien in een Opel Olympia met in de achterbak zijn lades met producten. Corrie nam de bestellingen op, calculeerde de prijs en deed de boekhouding. Ze was ook nog fulltime moeder van Cobi en Wilco die respectievelijk in 1945 en 1947 in Baarn zijn geboren.

Toen de zaak ging groeien, vestigden ze zich eerst aan de Eemstraat en later in een villa aan de Bothalaan, waar ze meer goederen konden opslaan. Dat het voor allebei in de zaak hard werken was, getuigt een advertentie in de krant uit 1949 dat ze een net kindermisje zochten voor hulp in de huishouding en de zorg voor de kinderen. In 1949 verhuist het

Medewerkers voor het bedrijf. (foto uit collectie W. Machielse)

bedrijf naar de Schoolstraat alwaar het gebouw van de voormalige sigarenfabriek van G.J.G.H. Martens wordt betrokken. Hier is ook een magazijn en ze krijgen ook de eerste medewerkers.

Op de Schoolstraat groeit het bedrijf ook weer uit zijn jasje, in 1954 wordt het voormalige koetshuis annex paardenstal van de familie Veth van de Villa Berg en Dal aan de Jacob van Lenneplan betrokken. Het bedrijf krijgt ook meer personeel: twee vertegenwoordigers,

Op de achtergrond: Van Lenneplan 33, (oorspronkelijk koetshuis van Berg en Dal), met daarachter bijgebouw met showrooms.

een verkoopleider, een magazijnchef, inpakkers en kantoorpersoneel komen er bij. Het leidt er toe dat in 1969 achter het koetshuis een bijgebouw geplaatst wordt met kantoor en twee showrooms. In het magazijn stonden alle producten op stellingen tot aan het dak. Veel personeel bleef lang bij het bedrijf betrokken. In 1976 overleed de heer A.H. Kok plotseling tot grote droefenis van de eigenaren en de werknemers.

Innoverend ondernemersduo

Echtpaar Machielse (foto uit collectie W. Machielse)

RIMAC fabriceerde zelf geen aardewerk, maar kocht het in binnen- en buitenland. Overal waar hij handel zag, investeerde Rien. Hij wist ook precies waar hij zijn producten kon afzetten. Corrie had ook een sterke handelsgeest en stuurde Rien op de bedrijven af en vertelde precies voor hoeveel hij een product kon kopen of verkopen en tot welke prijs hij kon afdingen. Ook zag Rien in contact met de klant of met de fabrikant kansen voor nieuwe producten. Hij ontwierp de modellen vaak zelf achter de tekentafel. Zo bedacht hij voor DIBEVO, de organisatie van ondernemers in de branche voor DierenBEnodigdheden en VOerders gif-

vrije voerbakken van keihard zandgeglazuurd (in plaats van loodgeglazuurd) bruin en groen. Die bakken waren niet stuk te krijgen. Ook kwam hij met het idee van taps toelopende voerbakken voor honden met lange oren (spaniël-bakken) en liet ze produceren.

Daarnaast was er ook een speciaal assortiment voor de duivensport. Samen met het Belgische bedrijf Van der Gucht uit Temse bedacht hij een aardewerken 'weduwschapsbakje' (voerbakje) met morsrand op een houten plankje met een veer eraan om in de duivenmelkerij te gebruiken. Ook kwam hij met zelfvullers en duivenschalen.

Bekend waren ook de krokuspotten in verschillende soorten en maten, tot wel dertig

Voorkant van verkoopbrochure RIMAC.

Hyacintenglas "Jolly" crocusglasje

modellen, die hij liet maken bij Steenfabriek de Ossenberg in Venlo. Populair waren vooral de Delfts Blauwe varianten, waarvan vele duizenden hun weg vonden naar de Verenigde Staten. Dit ging in samenwerking met de Nederlandse bloembollenhandelaren. Als eerste bracht RIMAC het ongeglazuurde roodsteen weer op de Nederlandse markt.

Naast de handel in aardewerk werd RIMAC vanaf begin jaren vijftig ook bekend door de hyacint- en krokusglazen. Ze waren onder particulieren geliefd en zijn onder verzamelaars nog steeds populair. Rien ontwierp en ontwikkelde ze samen met de glasbedrijven en de bloembollenindustrie. Bij deze glazen was de verhouding bol-water precies uitgekend.

Ze werden op verschillende plaatsen geblazen, in het begin in Nederland: bij de Glasfabriek Leerdam en bij de Kristalunie Maastricht; maar vaak ook bij de Glashütte Süssmuth in Duitsland en later in België in de Gobeletterie van de Verreries de Fauquez in Braine-le-Comte. Door gebruik te maken van rustige momenten in de glasblazerij konden de kosten

laag gehouden worden. Het glas werd mondgeblazen in gietijzeren vormen. RIMAC importeerde ze en verkocht wel tot 100.000 stuks per jaar. Over de verschillende modellen van bloembollenglazen, zoals de Jolly, de Fancy, de Lotus en de Belle, heeft Jet Schokker in 2005 in het clubblad van de Bloembollenglazenclub een mooi verhaal geschreven.

Vestiging Baarn wordt te krap

Halverwege de jaren zeventig zit een nieuwe generatie Machielse, zoon Wilco, net afgestudeerd van Nyenrode, te wachten om de zaak over te nemen. Hij kent het bedrijf door en door want van jongs af werkt hij al mee. Hij is sinds 1970 medefirmant en vanaf half jaren zeventig bedrijfsleider. Hij verzorgt de externe communicatie en de reclame van het bedrijf, maakt de folders en boekjes en doet daarbij de fotografie zelf. Hij richt ook de stands op beurzen in. Wilco neemt het bedrijf van zijn ouders over al is hij niet het handelaarstype in hart en nieren als zijn vader. Omdat hij in Baarn, in een bungalowwijk, niet kan uitbreiden, vestigt hij zich in Nijkerkerveen in een bedrijfspand waar eerder de Lola afwasborstels werden gemaakt. Wilco wil vooral de opslagcapaciteit en de logistiek verbeteren en automatiseren. Hij komt met nieuwe producten, zoals potten voor het inmaken van voedsel en ook het logo wordt anders. Het bedrijf verdwijnt uit Baarn.

Helaas overleeft RIMAC de jaren tachtig niet, met de algehele economische crisis in Nederland, de concurrentie met goedkoop aardewerk uit Oost-Duitsland dat onder andere via Blokker verkocht werd en de opkomst van goedkopere plastic producten. Het goedkopere industriële persglas verdringt het am-